

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5228/2021
28.09.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужилаца Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада, АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Штефица Ђурић Суман, адвокат из ..., против туженог Града Новог Сада, кога заступа Правобранилаштво града Новог Сада, ради чинидбе, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1011/21 од 19.05.2021. године, у седници одржаној 28.09.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1011/21 од 19.05.2021. године, у односу на тужиоца Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 1011/21 од 19.05.2021. године, у односу на преостале тужиоце.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П 2298/2018 од 10.02.2021. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужилаца усваја. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу првог реда Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада, исплати износ од 6.136.035,00 динара на име накнаде за експроприсану непокретност – парцелу број 3690/54, површине 752 м², уписане у Лист непокретности број ... К.О. ..., а која у природи представља део улице Арона Загорице у Ветернику, са законском затезном каматом почев од 10.02.2021. године до исплате; тужиљи другог реда АА из ..., да исплати износ од 3.063.983,00 динара на име накнаде за експроприсану непокретност, ½ удела парцеле број 3690/50, површине 751 м², која је уписана у Лист непокретности број ... К.О. ..., а која у природи представља део улице Арона Загорице у Ветернику, са законском затезном каматом почев од 10.02.2021. године до исплате; тужиоцу трећег реда ББ из ..., да исплати износ од 3.063.983,00 динара на име накнаде за експроприсану непокретност, ½ удела парцеле број 3690/50, површине 751 м², која је уписана у Лист непокретности број ... К.О. ..., а која у природи представља део улице Арона Загорице у Ветернику, са законском затезном каматом почев од 10.02.2021. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да под претњом

извршења изврши уписа права својине – јавне својине Града Новог Сада на парцели број 3690/54 која је уписана у Лист непокретности број ... и парцели број 3690/50 која је уписана у Лист непокретности број ... К.О. ..., а што су тужиоци првог реда Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада, тужилаца другог реда АА из ... и тужилац трећег реда ББ из ..., дужни да признају и трпе. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима накнади трошкове поступка у укупном износу од 1.046.776,00 динара, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде па до исплате.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом Гж 1011/21 од 19.05.2021. године, ставом првим изреке, жалбу одбио и потврдио пресуду Вишег суда у Новом Саду П 2298/2018 од 10.02.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у односу на тужиоца Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија, у односу на тог тужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ни повреде из става 1. тог члана Закона, пред другостепеним судом, које би могле да утичу на доношење законите и правилне одлуке. Тужени у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка прописану одредбом члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, међутим, та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави, на основу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада је у Лист непокретности број ... К.О. ..., уписан као власник парцеле 3690/54, њива друге класе, површине 752 м². Тужиоци АА из ... и ББ из ... су у Лист непокретности број ... К.О. ... уписани као сувласници на по ½ дела на парцели број 3690/50, њива друге класе, површине 751 м². На основу планског документа туженог, предметне парцеле су обухваћене Планом генералне регулације простора за породично становање у западном делу Града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада“, бр. 3/2012 и 8/2012) и Планом детаљне регулације Ветерника у Новом Саду („Службени лист града Новог Сада“, бр. 5/2008), тако што улазе у површине јавне намене – саобраћајнице и део су пута – улице Арона Загорице, која је комунално опремљена тако што у улици постоји изграђена електромрежа, јавна расправа, водоводна мрежа, фекална канализација и гас. Тужени није спровео поступак експропријације, нити је тужиоцима исплатио новчану накнаду, иако њихове парцеле користи неограничени број лица за јавни саобраћај у целости и оне фактички представљају добро од општег интереса.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су правилном применом материјалног права туженог обавезали да тужиоцу Д.О.О.

„Пољопс“, исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта у износу од 6.136.035,00 динара, са припадајућом законском затезном каматом.

Одредбом члана 58. Устава Републике Србије, између осталог, прописано је да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (став 1), као и да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона уз услов да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2). Из наведене уставне одредбе произлази да дозвољено одузимање права својине, која не представља повреду права на имовину, постоји само када су кумулативно испуњена два услова: да је учињено у правном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може да буде нижа од тржишне.

Одредбом члана 9. став 1. Закона о грађевинском земљишту („Службени гласник РС“, бр. 44/95... 46/98), који је био на снази у време усвајања регулационог плана насеља („Службени лист града Новог Сада“, бр. 3/01... 17/03), прописано је да се грађевинско земљиште приводи намени изградњом објеката, односно извођењем других радова у складу са прописима о планирању и уређењу простора.

Закон о јавној својини („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 105/2014), у одредби члана 10. став 2. прописује да се добрима у општој употреби и јавној својини сматрају оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које су, као такве, одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавном путу, пружи или улици, тргови, јавни паркови, гранични прелази и слично). Добра у општој употреби су у својини Републике Србије, изузев путева другог реда који су у својини АП на чијој се територији налази, као и изузев некатегорисаних путева, општинских путева и улица (који нису део ауто-пута или државног пута првог и другог реда) и тргова, јавних површина које су у својини јединица локалне самоуправе на чијој се територији налазе (став 7).

Предметне парцеле су, Планом генералне регулације простора за породично становање у западном делу Града Новог Сада („Службени лист града Новог Сада“, бр. 3/2012 и 8/2012) и Планом детаљне регулације Ветерника у Новом Саду („Службени лист града Новог Сада“, бр. 5/2008), намењене за јавну површину – саобраћајницу, па су фактички претворене у пут – улицу Арона Загорице, на ком постоји изграђена електромрежа, јавна расвета, водоводна мрежа, фекална канализација и гас, а користи је неограничен број људи. На тај начин извршена је фактичка експропријација која настаје када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о експропријацији земљишта, односно његовом изузимању из поседа, што је овде случај.

Сагласно наведеном, а како је предметно земљиште приведено намени у складу са планским актом и по закону постало јавна својине, тужилац Д.О.О. „Пољопс“ из Новог Сада, као власник парцеле број 3690/54, површине 752 м², уписане у Лист непокретности број ... К.О. ..., не може да трпи штетне последице непоступања надлежног органа туженог који није спровео управни поступак и није донео решење о експропријацији која би била основ за исплату новчане накнаде тужиоцу.

Стога су правилно нижестепени судови применили материјално право усвајањем тужбеног захтева тужиоца Д.О.О. „Пољопс“ и обавезивањем туженог да му исплати новчану накнаду због извршене фактичке експропријације земљишта, коју су утврдили према тржишној вредности парцеле, а према налазу и мишљењу вештака, са припадајућом законском затезном каматом.

Неосновани су наводи ревизије туженог о погрешној примени материјалног права заснованој на ставу ревидента да није обвезник накнаде јер ниједном својом радњом није депосидирао тужиоца. Супротно томе, тужени је одговоран и пасивно легитимисан у овој парници, на основу одредбе члана 10. став 2. тачка 7. Закона о јавној својини, јер је утврђено да је предметна тужиочева парцела, планским актом одређена за јавну површину – саобраћајницу коју користи неограничени број лица.

Наводи ревизије о погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању су без утицаја на одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

О трошковима поступка је одлучено правилном применом одредбе члана 153. став 1. и члана 154. Закона о парничном поступку.

На основу изложеног, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Испитујући дозвољеност ревизије туженог у односу на преостале тужиоце (који су формални супарничари), у смислу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је нашао да ревизија, у односу на њих, није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредности од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Тужиоци АА и ББ су тужбу ради накнаде за фактички експроприсано земљиште поднели суду 01.11.2017. године, а тужбени захтев су смањили на износе од по 3.063.983,00 динара поднеском од 29.12.2020. године, који не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан када је тужбени захтев тужилаца смањен.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинскоправном спору који се односи на новчано потраживање у коме побијана вредност предмета спора не прелази имовински цензус за дозвољеност ревизије, то је Врховни касациони суд утврдио да је ревизија туженог у односу на тужиоце АА из ... и ББ из ..., недозвољена, у смислу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

На основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић